
Informace o obsahu nových služebních knih a pomůcek

Informace o služební knize PL-VII-2, „Směrnice pro sestavování a vysílání hlášení o vzdušné a pozemní situaci jednotkami hlášené služby“

(Vydáno v dubnu t. r.)

Předpis je tajný. Obsahuje postup při vysílání hlášení radiovými i linkovými pojtky. Jeho znalost je nezbytná pro všechny příjemce zpráv o vzdušné situaci, vysílané i v současné době vysílačem všeobecné výstrahy, a to nejen pro spojovací personál přijímačů všeobecné výstrahy, nýbrž i všech představených, k jejichž potřebě jsou zprávy o vzdušné situaci vysílány.

Orgány PLO musí znát předpis v celém rozsahu, varovaná vojska, která využívají hlášení o vzdušné a pozemní situaci, musí si osvojit hlavu 1, 2, 3 a 7.

Tabulka stálých signálů a smluvných označení počtu a typu letounů, uvedená v příloze předpisu, je dosud málo známou pomůckou utajení velení. Údajů tabulky je užíváno při sestavování hlášení a její znalost je nezbytná pro rychlé a správné „dešifrování“ hlášení o vzdušné situaci. Pro osvojení si tabulky je nutno klást důraz na první číslici, označující druh letounů (bombardovací, stíhací, dopravní), na smluvná označení počtu letounů a na základní signály.

(Zpracoval kpt. Josef Nastoupil.)

Informace o služební knize PL-VII-10, „Předpis pro hlášenou službu, Radiotechnická stanice“

(Vydáno v dubnu t. r.)

Tento tajný předpis je určen především pro potřebu součástí hlášené služby a stíhacího letectva, jak PLOSÚ, tak PLO armády.

Látka v něm obsažená nebyla u nás dosud vůbec zpracována formou předpisu.

Dokonalé zvládnutí předpisu součástími PLO je předpokladem úspěchu jejich činnosti. Pro ostatní velitele se doporučuje seznámit se s úkoly a složením radiotechnické stanice (obsahuje hlava 1).

Protože na umístění radiotechnické stanice jsou kladeny přísné požadavky, především pokud jde o profil terénu v blízkém i středně vzdáleném okolí radiotechnické stanice, je účelné, aby se vyšší velitelé všech druhů vojsk seznámili s požadavky správné volby stanoviště radiotechnické stanice, neboť to umožní vydat správné rozhodnutí pro organizaci

PLO armády na základě návrhů zástupců velitelů dělostřelectva pro PLO vyšších jednotek.

Protože radiotechnické stanice jsou mocným a výkonným prostředkem vzdušného průzkumu a spolehlivým orgánem letecké výstrahy, je nutno věnovat otázkám spojení radiotechnických stanic velkou pozornost (hlava 3 část 1).

Pro příslušníky ženijního vojska je účelné seznámit se s ženijním vybudováním radiotechnické stanice, protože ženijnímu vojsku může být uloženo připravit záložní postavení pro radiotechnické stanice. Ráz služby u součástí PLO nepřipouští dlouhodobé vzdálení vojáků od bojové sestavy; záložní postavení radiotechnických stanic bývají budována ve vzdálenosti až 20 km od hlavních.

(Zpracoval kpt. Josef Nastoupil.)

Informace o služební knize PL-IV-51, „Řízení palby středorážního protiletadlového dělostřelectva“

(Vydáno v dubnu t. r.)

Tajný předpis; je určen především pro potřebu útvarů a vyšších jednotek vojsk PLOSÚ (PLD). Zásad v něm obsažených může být použito i při řízení palby protiletadlového dělostřelectva armády přes to, že nevyčerpává řízení palby MPLD. Předpisu musí být používáno ve spojení s Pravidly střelby SPLD a s Bojovým řádem PLD.

Pro všeobecnou informaci velitelského sboru o způsobu boje PLD-PLOSÚ může sloužit hlava 1, Všeobecná ustanovení.

Znalost celého předpisu je pro důstojníky útvarů a vyšších jednotek PLOSÚ nezbytná.

(Zpracoval kpt. Josef Nastoupil.)

Dodatek k informaci o služební pomůcce Pom-děl-1 „Bojové použití tankového dělostřelectva“

V 1. čísle Vojenské myslí 1953 byla na str. 140 a 141 otištěna informace plk. děl. Baráka o obsahu služební pomůcky Pom-děl-1. V informaci bylo kladně hodnoceno to, že pomůcka přináší ucelený obraz o použití protitankového dělostřelectva ve všech druzích boje a o jeho součinnosti s ostatními druhy vojsk. S hodnocením souhlasím. Pomůcka má však také některé nedostatky. Plk. Barák právem upozornil ve své informaci na to, jak je třeba správně posuzovat otázku rozdělování protitankových dělostřeleckých jednotek a počítání tarasnic do hustoty protitankových hlavních. Poukázal také na nereálnost předpokladu zastavení nepřátelského útoku při ztrátě poloviny z počtu zasazených tanků a doplnil pomůcku v otázce rozmístování protitankových děl v praporním protitankovém uzlu.

Pokládám za prospěšné doplnit informaci plk. Baráka ještě těmito dvěma připomínkami:

1. Jako doklad toho, že nelze šablonovitě počítat se zastavením nepřátelského útoku při ztrátě poloviny tanků zasazených do útoku je zkušenost z bitvy u Kurska. Jižní křídlo německých vojsk útočících proti kurskému výběžku se nezastavilo ani když ze 450 tanků zasazených prvního dne operace do útoku byla převážná část ztracena na dobře připravené a úporné protitankové obraně sovětských vojsk. Naopak, neustálým zasazováním dalších tanků do boje dosáhl nepřítel druhého dne operace celkového počtu 700 nasazených tanků na téměř operačním směru.

2. Ve stati pojednávající o organizaci způsobu boje

protitankového rajonu (v pomůcce je užíván název protitankový opěrný bod, který není v souladu s Polním řádem) tvrdí autor na str. 84 ve 4. odst. shora, „že část protitankových zbraní provádí manévr pohybem, v některých případech i mimo prostor rozmístění protitankového rajonu“.

Zde je třeba na vysvětlenou uvést, že manévrovat pohybem v prostoru rajonu může z osádky protitankového rajonu jen ta část, která je velitelem rajonu vydělena jako záloha. U protitankových rajonů s osádkou v síle do jednoho oddílu není určována žádná záloha a u nich tudíž nepřichází manévr pohybem vůbec v úvahu. V protitankovém rajonu obsazeném protitankovým dělostřeleckým plukem bývá pohyblivou zálohou jedna baterie. Podobně v protitankových rajonech obsazených celými protitankovými vyššími dělostřeleckými jednotkami bývá určena pohyblivá záloha, která rovněž podle potřeby manévruje v prostoru rajonu. Ostatní části osádek protitankových rajonů ničí nepřátelské tanky palbou a nesmí je s výjimkou rozkazu představeného vševojskového velitele opustit.

Protitankové rajony tvoří jakési „vlnolamy“ a pilíře obrany rozděluji útočící nepřátelské tanky. O ně se opírá manévr záloh při provádění protiútoků a protiúderů.

K protitankovému manévru ve vlastním slova smyslu organizují velitelé zvláštní pohyblivé protitankové zálohy, které jsou připraveny zaujmout protitanková postavení na různých směrech a místech.

Plk. tank. Ladislav Hrubec

Informace o služební knize Oper-II-13, „Vojskové značky“

(byla rozeslána v červnu 1953)

Tímto předpisem se nahrazuje zatímní, nevyhovující předpis „Vojskové značky a zkratky“ (původní značka G-I-16), vydaný v roce 1948. Od roku 1948 nastalo mnoho změn v organizaci a pojmenování jednotek v armádě, s nimiž nebyl starý předpis v souladu.

Také značky obsažené v řádech a předpisech vydaných po r. 1948 se v některých odlišovaly od značek stanovených předpisem G-I-16. Nedostatkem starého předpisu bylo také to, že byl vytištěn jednobarevně a že bylo jen slovními poznámkami vyjádřeno, jakou barvou se má ta nebo ona značka anebo její část kreslit.

Nový předpis „Vojskové značky“ odstraňuje uvedené nedostatky a přispěje k sjednocení dosud ne zcela jednotného způsobu zakreslování taktických situací a vojskových značek do map a náčrtů.

Upozorňuji na některé významnější změny, které přináší nový předpis:

1. Nový předpis nerozlišuje vojskové značky a taktické značky — zná jen vojskové značky. 2. Jsou vypuštěny všechny značky, které nesouvisí přímo s bojovou činností (na příklad značky vo-

jenských útavů, škol, rekreačních středisek a p.) Celkem je v novém předpise o 350 značek méně, než bylo v předpise zatímním. Nový předpis je zpracován především s hlediska vševojskové potřeby vyjadřování bojových situací. Do předpisu nebyly zahrnuty některé speciální značky druhů vojsk, které jsou nebo budou uvedeny v odborných předpisech. Předpis „Oper-II-13“ bude při zpracování těchto značek vodítkem. Značky uvedené v novém předpise se nemohou opakovat pod jiným významem v jiných pomůčkách.

3. Místo obsáhlé části „Vojskové zkratky“ starého předpisu, obsahující 640 různých vojskových zkratek, obsahuje nový předpis jen 91 zkratek. Jsou to jen ty, které souvisí přímo s vojskovými značkami. Používání ostatních zkratek není zatím normováno a bude vyřešeno později.

4. Značky (praporky) pro velitelská stanoviště mají podle nového předpisu za základnu trojúhelník (v starém předpise byla základnou vodorovná čárka a trojúhelník byl u značky pro bojové stanoviště). Pro velitelské pozorovatelné různých stupňů velitelství se zavádějí rozdílné značky. Obrázek značky pro

velitelskou pozorovatelnou frontu (viz str. 24) není jasně vytištěn. Mají to být tři soustředné trojúhelníky, vnější a vnitřní červený, střední černý. Počet a barva čar trojúhelníků označujících velitelské pozorovatelné divise až frontu shodují se s počtem a barvou čar používaných u těchto velitelství pro hranice pásem činnosti.

5. Čára zasazení a čára dosažená za útoku mechanisovaných jednotek se opatřuje uprostřed jedním černým trojúhelníkem s vrcholem směřujícím vzhůru.

6. Předpis stanoví a upřesňuje, jak zakreslovat protitankové uzly a rajony.

7. Značky pro některé druhy děl se mění (na př. protitankový kanon 76 mm se kreslí stejnou značkou jako 76 mm kanon s dlouhou hlavní).

8. Předpis uvádí také značky pro zakreslování nepřítelů. Všechny značky pro velitelství nepřátelských jednotek mají praporek obrácený doleva.

9. V příloze jsou dva názorné příklady, jak správně zakreslovat situaci za útoku a za obrany.

Přesné velikosti jednotlivých značek předpis ustanoví. Velikost se řídí měřítkem mapy a podle hustoty zakreslované situace (volného místa). V dohledné době bude vydána šablona pro kreslení vojenských značek. Bude obsahovat značky v nejpoužívanějších velikostech.

Nový předpis je cenným příspěvkem k zlepšení úrovně štábní kultury důstojníků a generálů. Jejich povinností je seznámit se s novým předpisem a důsledně se jím řídit.

Nelze se domnívat, že vydáním nového předpisu je otázka vojenských značek natrvalo vyřešena. V souhlase s vývojem organizace a vývoje armády bude třeba po určité době doplňovat nebo upravovat i příslušné vojenské značky. Bude třeba při tom přihlížet i ke změnám, které se objeví v značkách používaných v Sovětské armádě. Dokud však nebude vydán nový předpis nebo doplněk k němu, nelze připustit od něho žádné odchylky.

Pplk. K. Pavelka a pplk. F. Holík.

Informace o obsahu zahraničních vojenských odborných časopisů

Obsah 3. čísla polského vojenského odborného časopisu „Myśl wojskowa“ 1953

(pro zájemce je k dispozici po jednom výtisku tohoto čísla v ÚVK, VA a VTA)

1. M. Szleyen: Generál Karel Świerczewski, vynikající organizátor a vojevůdce.

Článek věnovaný památce generála Karla Świerczewského, slavného organizátora polských ozbrojených sil na území Sovětského svazu za druhé světové války.

V druhé své části se obírá otázkami organizace polských ozbrojených sil po osvobození „pravobřežního“ Polska (t. j. na pravém břehu řeky Visly) Sovětskou armádou a zvláště se zabývá otázkou formování 2. polské armády, již velel generál Karel Świerczewski, charakterisovaný jako vojevůdce stalinovské školy, který se se svou armádou vyznamenal v berlínské operaci.

2. Div. gen. B. Pigarewicz: Rozvinutí průlomu v noci.

Po vložení všeobecných charakteristických znaků průlomu soudobé nepřátelské obrany zabývá se autor podmínkami, za jakých může probíhat útočná činnost vojsk v noci, a jinými s tímto druhem bojové činnosti souvisejícími otázkami, jako je velení vojskům a jejich součinnost v nočním boji.

V dalších částech článku přechází autor článku ke konkrétnímu rozboru otázek organizace a přípravy rozvinutí průlomu v noci. Zvláště se zaměřuje na otázku plánování noční činnosti vojsk a na přípravu vojsk tomu odpovídající. Autor zdůrazňuje, že v podmínkách vedení soudobých operací má velký význam získání času a že možnost jej získat dává právě noční činnost vojsk spolu s ostatními opatřeními.

Dále rozebírá autor článku úkoly vojsk rozvíjejících průlom v noci a vypočítává faktory, na nichž závisí

jejich hloubka. Nakonec se článek zabývá otázkou charakteristických znaků činnosti vojsk v období rozvinutí úspěchu v operační hloubce nepřátelské obrany v průběhu soudobé útočné operace a poznamenává, že při této činnosti má velký význam noční činnost vojsk, zejména rychlých. Tu autor podrobně rozebírá způsob řízení noční činnosti v období rozvinutí operačního průlomu v hloubce nepřátelské obrany.

3. Plk. M. Nowogrodski, Některé poznámky k systému dělostřelecké a minometné palby v obraně.

Autor podává nejprve přehled o systémech palby a o požadavcích, které musí splnit palebný systém při soudobé obraně. Potom rozebírá organizační systém dělostřeleckých a minometných paleb před hlavním obranným pásmem, a do něho, před dalšími obrannými pásmy a do nich na směrech protiútoků a protiúderu.

Další části jsou věnovány způsobu přípravy a řízení hromadné palby dělostřelečtva a protibaterijních paleb, organizaci, přípravě a řízení dělostřelecké protipřípravy, využití dělostřelečtva k boji proti nepřátelským tankům, využití protiletadlového dělostřelečtva a systému jeho paleb a manévru dělostřeleckou palbou v průběhu obranného boje.

4. Plk. S. Szulczyński, Velitelský průzkum — důležitý prvek procesu přijetí rozhodnutí velitelem.

Autor navazuje na článek „Přijetí rozhodnutí velitelem“, který byl otištěn v 9. čísle časopisu *Myśl wojskowa* 1952, rozebírá otázku organizace a provedení velitelského průzkumu a zdůrazňuje jeho velký význam pro přijetí správného rozhodnutí.

V článku je pak rozebrán způsob organizace velitelského průzkumu a metody práce velitele při jeho provádění.

V poslední části vypočítává autor otázky, které řeší velitel v době velitelského průzkumu pro zpracování rozhodnutí k útoku a k obraně.

Je zajímavé, že v polské armádě byl v poslední době nahrazen název „Rozpoznanie dowodcy“ (t. j. velitelský průzkum) názvem „rekonesans“, který je bližší sovětskému názvu „rekognoscirovka“.

5. *Jaroslav Dombrowski, revolucionář a vynikající vojenský pracovník.*

Článek je věnován památce slavného polského vlastence a revolucionáře generála Jaroslava Dombrowského, velitele 1. armády pařížských komunardů v r. 1871. Gen. J. Dombrowski byl nejen výtečným velitelem, ale i vynikajícím vojenským theoretikem.

V článku je popsána vojenská dráha J. Dombrowského a jeho činnost v době příprav polského povstání v 60 letech minulého století. Článek rozbírá plán povstání vypracovaný Dombrowským a zdůrazňuje jeho směrlost a jednoduchost, aktivní a rozhodný ráz.

J. Dombrowski byl vynikající organizátor, talentovaný publicista a politik, ale především vojenský theoretik. Článek připomíná jeho theoretickou práci „Kritický pohled na válku z r. 1866 v Německu a v Itálii“, v níž se projevila pevná víra Dombrowského v úspěch povstání a v níž bylo vysloveno mnoho cenných závěrů pro osvobozenecy boj a k organizaci polské armády.

V další části se článek zabývá činností J. Dombrowského v době jeho emigrace ve Francii, jeho bojem za osvobození polského národa a jeho vojevůdcovskou činností v době pařížské Komuny a taktikou použitou v bojích s versailleskými vojsky.

V závěru se v článku poznamenává, že osobnost generála J. Dombrowského je krásným příkladem pokrokových tradic polského národa a že nebyla doposud věnována dostatečná pozornost prozkoumání jeho politických a vojensko-theoretických prací.

6. *Plk. M. Korecki, Operace Sovětské armády v Ukrajině na pravém břehu Dněpru na začátku roku 1944.*

V první části článku je vylicena vojensko-politická situace a průběh operací na jižním křídle sovětsko-německé fronty v období, které předcházelo před 2. stalinským úderem. Dále jsou vysvětleny cíle 2. stalinského úderu a operační uskupení hitlerových vojsk na pravém břehu Dněpru na Ukrajině a také

uskupení sovětských vojsk na jižním křídle sovětsko-německé fronty.

V další části je podrobně probírána korsun-ševčenkova operace, je tam uvedeno uskupení hitlerovských vojsk v tomto úseku, popsán ráz terénu, směry úderů sovětských vojsk, úseky průlomu a průběh bojové činnosti vojsk 1. a 2. ukrajinského frontu v prvním a druhém období této operace. Tato část je uzavřena závěry, které plynou z uvedených operací.

Dále je věnována pozornost činnosti vojsk 3. a 4. ukrajinského frontu v prostoru dolního toku řeky Dněpru a také činnosti vojsk pravého křídla 1. ukrajinského frontu v prostoru Sarny, Kovel, Luck a Rovno.

Článek se dále zabývá druhou částí druhého stalinského úderu, to jest činností vojsk 1. ukrajinského frontu v prostoru Šepetovka, Brody, Tarnopol, Černovice, Vinnica, činností vojsk 2. ukrajinského frontu na směru Uman, Jassy a 3. ukrajinského frontu v prostoru Krivoj Rog, Oděsa a Sněgěrevka.

V závěru článku jsou uvedeny závěry a poučení z 2. stalinského úderu.

7. *Mjr. A. O., Využití tanků v základních družích boje a charakteristika protitankové obrany podle amerických názorů.*

Nejprve jsou v článku uvedeny druhy a typy tanků, jimiž je v současné době vyzbrojena americká armáda. Dále je uvedena organizace tankové rotý pěšího pluku, tankového praporu pěší divize, lehkého průzkumného pluku a skupiny těžkých tanků.

V druhé části článku jsou popsány způsoby činnosti tanků v útoku a použití tankových jednotek popsaných v první části.

Třetí část je věnována použití tankových jednotek v obraně.

V poslední části je podána charakteristika a způsob použití těchto amerických protitankových prostředků: tanků, polního a protiletadlového dělostřelectva, letectva a protitankových zbraní pěchoty (bezzákluzových děl a raketometů).

Diskuse a polemika

T. Nowak, K článku plk. Kameněva otištěného v publikaci „Buletin vojenské technické akademie“ čís. 8/1952 Autor diskusního příspěvku připomíná, že v zachovaných historických pramenech je první písemná zmínka o existenci polského dělostřelectva již r. 1347 a ne r. 1383, jak tvrdí ve svém článku plk. Kameněv.